

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dožele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četirih opne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

## Slovanom nič?

Graška „Tagespost“ ima z Dunaja dopis, v katerem se pripoveduje, da je imel nek odličen ud nemškega višjega plemstva razgovor z jednim zdanjih ministrov. In ta mu je rekel: Vlada uže večkrat nij dovolila klerikalnim in narodnim voditeljem tega, kar so terjali od nje. Prigodilo se je, da je kak narodni (slovanski) voditelj po avdienci izvelkel zapisnik kandidatov za višje državne službe in te živo priporočal. Vlada je tacim željam nasproti gluha ušesa imela.

Recimo, da je resnično, da je jeden ud ministerstva tako hvalil se, kakó vlada ne mara za želje poslancev tiste večine, ki jo podpira. Resnici podobno je to gotovo. Potlej pa je tudi zelo karakteristično. Vlada pušča na visocih službah in še postavlja tjakaj take možé, ki jej opozicijo delajo, a take odbija, ki bi jo podpirali v programu, katerega je proglasila! In s tem se potlej pri svojih protivnikih baha, le da bi se prikupila njim! Nij li to čudna politika?

Ako so poslanci slovanski Taaffejevemu ministerstvu željo izrekli, da se to in ono uradno mesto nastavi s tem in tem jednako zmožnim ali poleg tega tudi zanesljivim uradnikom, nijso kaj tacega storili iz kacega nepotizma niti ne iz samopridnosti, temuč iz tega uzroka, ker vedo, da ravnopravnost v Avstriji ne bode nikoli v prakso prešla, ne bode nikoli izvedena, dokler bodo na čelu šolstva in uprave možje stali, ki so sami osobni in principijalni sovražniki jednakopravnosti, sovražniki slovanskega jezika.

Kdo more torej potlej razumeti modrost

tiste politike, ki se še hvali in baha s tem, da Slovanom nič ne dovoli?

To so tako nezrele in nezdrave razmere, da ne morejo dolgo trajati.

Slovansko vprašanje je res tudi avstrijsko vprašanje. Avstrija mora postati avstrijska, vsem narodom pravična, ali je pa ne bode. Nemška Avstrija je na dalje nemogoča. Nemške Avstrije nečemo! Kakor vse kaže, bodo Slovanom celo Magjari v to pomagali, da nemška več ne bode. Zaradi tega je pa zdanje geslo: „tudi Slovanom nič“ vendar brezumno.

## Slovanski časniki o zadnjem papeževe encikliki.

(Konec.)

Ravno tako govornik „Ustav“ glasilo vladne večine hrvatske in „Narodni list“ dalmatinski, ki je ponatisnil članek iz „Ustava“, v katerem se mej drugim pravi:

„Za slavenske narode bila je došla hora, gdje im je valjalo ili propasti ili stupiti u kršćansku zadrugu Europe. Nebrojenim pukom polabskim i pomoranskim donosio je Njemač sa sabljom u ruci krst, robstvo i ništož. Vjerojatno je, da bi ista sudba popostigla Slavene srednje i južne Europe, da nisu u Cirilu i Metodu zadobili blažene vjestnike kršćanske vjere i začetnike kršćanske kulture, koja ih je medju ostalimi narodi organizirala u napredne države, te su od one dobe mnoge i strašne oluje pretrpili, ali su svoje narodno biće do današnjega dana sačuvali, i uprav današnji dan smiju liepe nade gojiti, da će u slobodi moći narodni i kulturni svoj život razvijati. . . Tako su uz one narode, medju kojimi djelovahu Ciril i Metod, kroz duge vje-

kove i njihova imena s vidika sašla. No probudivši se duh slavenskih naroda iznio je na svjetlost i njihove velike dobrotvore. Jedni uz druge diele zamjenito i sjaj i pomrčinu. Do najvišega sjaja podiže ih najnovija enciklika pape Leona XIII. . . Podjeljujuć danas najvišu čast, kojom katolička crkva može odlikovati svoje vjernike, apoštolom Cirilu i Metodu, bez sumnje Leo XIII. prije svega nagradjuje njihove odlične zasluge i drži na umu interese katoličke crkve, al ujedno pokazuje oao bistro oko, kojim su se rimski pape umjeli vazda po svietu obazirati, te upoznati vriednost i rastuću važnost evropskih naroda.“

Češki „Pokrok“ od 13. oktobra piše: Papežska enciklika, v teh dneh objavljena, dosti obširno kaže, kako se je cerkev rimska vedla k Slovanom vselej prijazno; za glavni dokaz tega navaja list papeža Janeza VIII. z leta 880, s katerim je bila Metodu potrjena bogoslužba slovanska. Papež Leo XIII. ob tisočletnem spominu tega važnega dogodka razširjuje oslavo slovanskih apostolov na celo katoliško cerkev, in si hoče s tem Slovanom prikupiti. Mej vrstami te enciklike se bere samo toliko, da ko bi pravoslavni Bolgari in Srbi hteli se združiti s cerkvijo katoliško, da bi jim stolica papežska rada dovolila tiste posebnosti, ki jih uživajo unijati ruski in drugi, vzlasti tudi slovanski jezik v obredih.“

V prvem uvodnem članku od zadnje nedelje 17. okt. pak češki „Pokrok“ še obširneje govori pod naslovom „Slovanska enciklika papeže Lva XIII.“ V tem članku citira češki list izrek „Wien. Allg. Ztg.“, ki je pre-

## Listek.

### Priprava na Carigrad.

(Prosto po Čajkovskem.)

(Dalje.)\*

IV.

Oboroženi stoje grozni Kozaci v predmestji Peri, Kasim-Baša in Galate. Otomani se drenjajo in pehajo po vseh ulicah Seraja. Spahi in albanski konjiki so pridri iz Eljuba, ter kupoma v polkrogu krenili na pravo. Ataman je stal pri topovih, in zagozdil oko v Babihumajum. Grški topničarji drže tleča netila; zaporožki mladiči pa vihté nad njih glavami kose. Ne raduje se atamanu oko nad velekrasnim obokom vrat in mogočnimi stavbami, nekaj družega gleda in išče oko Šaha. Komaj se podboji odpró in janičarski turbani kakor mavrica zalesketajo, krikuje

\* Glej št. 238 „Slov. Naroda“.

ataman: ognja! — topovi zagrme, krogle zazvižgajo, vrata se stresejo in sklada trupel se zvali s kamenjem vred. Janičarji zavlečejo ubite in ranjene tovariše iz ceste. Vezir ukaže topove zapaliti, leté bombe Muselmanov, — razbijajo poslopja v predmestji in plešejo po ulicah — z nova se pripravljajo janičarji na izhod, na novo zabuči dvajset topov in zavrne ljutost turške vojske. Konjiki leté iz polja, konjski repi vihrajo po zraku na sulicah, krive sablje jim sikajo nad glavami, kindžali jim hrskajo mej zobmi. Opium vre konjikom po glavi, pod njimi bijejo konjska kopita, dirjajo in vrišče, uže so v predmestji, nikjer nij šajtanov (vragov). — Glenbocki jih je spustil mej vrte in zidovje, ko so se uže dosti zagonili mej tesne ulice in prohode, tedaj poknejo risanice od zadaj in plujejo neprestano smrtni ogenj, kakor švigajo iskre iz ješe, kadar siplje kovač pesek vanjo. Strašna zmešnjava nastane: moj konjiki, ta kriči Allah! in grabi za zid!

drugi Aman! in trešči na zemljo. Valjajo se konji in bijejo s kopiti človeška trupla. Kar jih more zbeži, — kope še na pol žive se prevračajo: tu je krvavi kaftan spaha, tu beli turban Albana, tam se vlačí jezdec izpod ubitega konja, tam trga konj za uzdo iz roke mrtvega jezdeca.

Zopet so nakanili janičarji v kopah prodreti iz vrat Babihumajum, v kopah jih nazaj zaženo krogle kozaških topov. Deset ag, dve paši so se razbratali z življenjem mej vrati, trije konji so poginili pod vezirjem. Zastonj so razdrobili muselmanski topovi trideset domov, zastonj pobili nekaj desetini Kozakov. Ataman kriči: do večera stojte! še nekaj trenutkov, zmaga je naša, naš bode plen! — Mladičem še tega treba nij, kajti pripravljeni so biti se dan in noč. Kaj jim je življenje brez slave? smrti se ne bojé, vedno jej zró v oči. Vezir zlobe obstekli, naprej ukazuje zgubljenim otrokom. Kiaja beg stoji pred oddel-

cej po objavljeni te papeževe okrožnice re-  
kla: „Rim vidi, da se Slovanstvo vzdiguje  
in krepi; vidi nalog, kateri uže sme igrati  
Slovanstvo v Avstriji, vidi dvig Slovanov na  
celem Balkanu. Zato Rim priznava Slovanstvo  
kot faktor, s katerim misli da mora računati.“  
Citirani nemški list misli, da bode ta enciklika  
duhovenstvo povsod še bolj izpodbu-  
dilo, delati za slovansko narodno  
stvar. Potem pa češko glavno narodno gla-  
silo citira in odobrava izreke hrvatskega „Ob-  
zora“, (ki smo jih mi v „Slovenskem Narodu“  
v zadnji številki uže v bitstvu prijavi.)

Da tudi cerkveno-politični list „Čech“ važ-  
nost enciklike naglašja, razumeje se.

Ravno tako poljski „Czas“ piše o en-  
cikliki papeževij uvodni članek, pripisuje tej  
rimskej izjavi velik politični pomen, in pravi  
da je nalog katoliške monarhije Habsburgov  
slovanski vshod združiti s katoliškim zapa-  
dom. — Kar pa ta poljski list in druge ne-  
katere poljske novine še na dalje pišejo, je pa  
poljsko sovraštvo do Rusije in znani abotni  
predsodek.

Dostojno pa encikliko kratko na znanje  
jemljo ruski listi, kar smo jih mi dozdej brali.  
Obširneje o stvari dozdej niso govorili, če bi  
jim prav kot nekatolikom ravno poljskih novin  
politične razprave ob tej priliki lahko povod  
dale h kacemu zabavljanju.

## Politični razgled.

### Notranje dežele.

V Ljubljani 18. oktobra.

Cesar je prišel v Šlezijo; povsod ga  
navdušeno in sijajno pozdravljajo.

Kakor „Vaterland“ poroča, nameravajo  
na Dunaji sklicati strankarski shod **nemških  
konservativcev**. Isti list prinaša tudi  
dotično vabilo za „parteitag“, pod katerim so  
podpisani nemški državni poslanec Jurij Lien-  
bacher, drž. poslanec dr. V. Fuchs, Greg. Dobl-  
hamer, J. Oberndorfer, A. Ruf in advokat dr. J.  
Porzer; ta „parteitag“ nemški konservativci  
sklicujejo zato, ker se psevdoliberalna stranka  
vede kot jedina zastopnica Nemcev v  
Avstriji, kot jedino državi zvesta stranka, vsi  
drugi pa da niso lojalni. Zoper tako vedenje  
bodo na „parteitagu“ nemški konservativci  
protestovali v imenu avstrijskih Nemcev. To  
je enkrat hvalevreden korak.

O rovanju nemških avstrijskih „liberal-  
cev“ in o grofu **Taaffeju** piše dobro pod-  
učeni francoski list „Journal des Débats“, da  
se je dalo več francoskih časopisov premotiti  
od nemških liberalnih dunajskih listov, ki so

kom Serdenješev;\*) črni so jim kaftani, rudeči  
turbanji kakor kri, jatagani bliščeči kakor sre-  
bro in dolge janičarke grozno plamte v soln-  
čnem žaru. V sredi se vije sultanski prapor,  
— tiho stopa in ponosno smrtna četa; stopi  
čez vrata, topovi kozaški zagrmé, pocepajo  
prve vrste, sledeče stopajo čez nje, kakor  
čez razvaline; drugič žvižgnejo krogle, kopa  
trupel se zvali na cesto — pa zgubljena deca  
se še vrste pred vrati. Trepetajo grški top-  
ničarji, ataman pa ne omahuje, pogleda na  
podle sužnje in nasmehne se milosrdno, —  
pogleda na radostne in vesele obraze mladi-  
čev, zaiskri mu radosti oko, razjaše konja in  
zavpije nad petimi sotnjami Zaporožcev: Za  
menoj! — s kosami žvenknejo mladiči in vderó  
za ujmi.

Na mostu, čez široki, Seraj opasujoči  
rov, se sprimejo. Serdenješči pomečejo puške

\*) Serdenješci so bili jedro otomanske vojske,  
sestavljani iz Čerkesov in pomohamedanjenih kr-  
stijanov. Smrt ali zmaga bilo jim je gaslo. Hrabri in  
pogumni so bili kakor levi, krvoločni kakor tigri.

vti unisono napadali Taaffeja. A to bi se ne  
bilo zgodilo, ko bi bili francoski listi vedeli,  
da je dunajsko novinstvo vse v rokah denar-  
nih mož in spekulantov. Grof Taaffe ne bode  
letnega deficita pokriti z novim posojilom, a  
to je razljutilo dunajske nemške finančne kroge,  
ker namesto dobička pri kakem novem držav-  
nem posojilu preti jim finančni minister z no-  
vim davkom za visoke financarje.

**Avstrijskega** častnega dragomana  
v Prizrenu je v njegovej hiši napala neka  
albanska druhal, ter umorila njega in nje  
govo soprogo. Zato je bil iz Prizrena odpozvan  
avstrijski konzul Waldhort, ki se bode baje  
preselil najprej v Prištino. Umor tega avstrij-  
skega dragomana more se smatrati za posledico  
avstrijske neodločne politike zoper porto  
in kot posledico turškega rovarstva zoper  
Avstrijo. Dunajski židovski listi so Albance  
doslej zmirom zagovarjali ter navduševali za  
„avtonomijo“ albanskih roparjev.

### Vnanje države.

Do denes nij še poročila, da bi bili Čr-  
nogorci zaseli **Ulcinj**, da si bi se dalo ven-  
dar to malo iz tega sklepati, ker se je Božo  
Petrovič s svojimi vojaki vrnil v Cetinje.  
Mogoče je pa tudi, da je pred Ulcinjem našel  
upor, ker se iz Carigrada poroča, da je turški  
sultan z nova ukazal, da Riza paša nujno iz-  
roči Ulcinj Črneje gori. Poveljniku združene ev-  
ropske flote lordu Seymouru se je pa priprav-  
ljenost sultana, odstopiti Črnogorcem navedeno  
mesto, oficijalno naznanila še le 15. t. m. po-  
poludne. Dan kasneje pa je na ukaz angleške  
vlade odpotoval iz pristanišča evropske flote  
angleški poslanik pri knezu črnogorskem v Ce-  
tinje. Glede črnogorsko-turške konvencije, ki  
se bi imela skleniti, prevladuje mej evropskimi  
vlastimi mnenje, da se ima ta konvencija skle-  
niti brez evropskega nadzorstva.

O zvezi **balkanskih držav** piše  
„P. C.“ iz Sofije, da glasovi o tem važnem  
dogodjaju niso prazni in da se je porazum-  
ljenje izvedlo tudi mej bolgarskim ter ru-  
manskim dvorom. Knez bolgarski in ru-  
manski da se bosta sešla dné 10. novembra  
meseca v Ruščuku.

## Dopisi.

**Iz Gorice 14. okt.** [Izv. dop.] Sporo-  
čilo o številu otrok na tukajšnji c. kr. deškej  
vadnici potrebuje majhene poprave. Na celem  
zavodu je 550 učencev, in sicer: V I. razr.  
slov. 45, II. slov. 67, III. slov. 88, in IV. slov.  
63; v I. razr. ital. 80, II. ital. 68, III. ital. 67,  
in IV. ital. 72 učencev. Šolske sobe so baje  
tako natlačene, da se niso mogli oni, ki so se  
v poslednjem času oglasili, več sprejeti.

Verjetno je tedaj, da nij imela ta vad-  
nica še nigdar toliko otrok, kot jih ima letos.

in zgrabijo za jatagane. Kozaci švigajo s ko-  
sami po turbanih; most škriplje, trupla Musul-  
manov in Zaporožcev padajo po obeh straneh  
kakor zrno pod cepcem v rov in na most.  
Janičarji trumoma prihité Serdenješcem na  
pomoč. Mladiči Čorbe in Butoviča priskočijo  
deci Zaporožja; do večera je trpelo krvavo  
klanje. Ataman seka, kolje, kriči: sekaj, kolji  
vraga! — Kiaja beg bliska z jataganom in  
vpije: Allah, satan, džavr!\*) Mej tem se za-  
gozdi Konašević mej zgoščene čete, razbija,  
kolje in mori, potem se zakadi v sredo in pre-  
seka drog sultanskega prapora; drog se raz-  
krehne in prapor pade na zemljo. Musul-  
manje bolešno zavrišče: Aman! in počno be-  
žati proti Seraju. Nekaj jih dere skozi vrata  
se zagozdó mej podboje Babilumajum, drugi  
zbeže ob zidovji, Kozaci pa jih gonijo in trupli  
kladajo kakor snopjem. Konjiki videvši ta po-  
ploh, se razprše proti Ejubu.

(Dalje prih.)

\*) Džavr = kristjan, neverni pes.

Nas to tembolj veseli, ker je ta — jedini za-  
vod v Gorici sè slovenskim učnim jezikom,  
ako bi vadnice ne bilo, morali bi goriški Slo-  
venci svoje otroke pošiljati v mestno (čisto  
italijansko) ljudsko šolo. Veseli nas pa tudi  
slišati, da je I. slovenski razred, koji obisku-  
jejo zgolj otroci iz mesta in ki je imel druga  
leta navadno le nekaj čez dvajset otrok, le-  
tos tako mnogoštevilen. In če je res, da je  
vanj vpisanih tudi nekaj laških in nemških  
učenecv, kojih starši želé, da se njihovi otroci  
tudi slovenščine učé, tedaj je to za nas  
Slovence le dobro znamenje.

Sploh pa moramo pripoznati, da mora  
šola, ki je tako dobro obiskovana, tudi dobro  
ime in kredit imeti. Mi se k temu iz srca  
radujemo in ravno tako iz srca čestitamo  
vadničnemu voditelju gospodu Hribarju. Zgor-  
nja števila so mu gotovo najboljša odškodnina  
za njegov trud.

**Izpod Nanosa 13. oktobra.** [Izv. dop.]  
V včerajšnji številki „Slovenskega Naroda“,  
mi g. vodja deželne vinstvene in sadjerejske  
šole na Slapu odgovarja na mojo, skoraj  
tako rekoč „ponižno“ opombo, stavljeno v do-  
pisu od 2. sept., da naj bi se Krajncem, koji  
slapensko vinstveno in sadjerejsko šolo izdrže-  
vati morajo, iz te nekoliko cenejše sadne dre-  
vesca dajale, kar nij samo moja misel in želja  
nego od ogromne večine sodeželanov, kar tudi  
sam gospod vodja priznati mora.

Za pojasnilo v tej zadevi, zakaj se omen-  
jena drevesca cenejše davati „ne morejo“, sem  
g. vodju jako hvaležen, samo naposled stav-  
ljeni štirje stavki bi bili slobodno v peresu  
ostali. Kajti reči moram g. vodju, da mi nika-  
kor ne moremo ter nečemo primerjati drevesca  
z vinom, kajti drevesca kupi le posestnik, da  
jih na svoja zemljišča posadi, vino pa lahko  
kupi tudi jeden, kateri davkov ne plačuje, ter  
ga da piti komur si bodi in odkoder si bodi,  
dakle ljudem, kojim je gori omenjena šola de-  
veta briga. Pa tudi drevo, ki raste, je v ko-  
rist večjim in mnogo let, vino popito pa menda  
nikomur dosti več ne hasne. Radi tega si pač  
ne morem misliti in to tudi drugi količkaj  
misleči ne, da bi se z vinom na tej šoli pri-  
delanim, enakomerno s ceno ravnati moralo  
kakor z drevesci, najmanj pak, da bi se jedno  
ali drugo na pol zastonj davalo.

No tega si pač tudi nijsem mogel misliti,  
da je ta šola le onim srenjam v korist, koje  
morejo srečo imeti, enega svojih mladeničev v  
njej imeti. G. vodja se pa vsekako moti, ako  
pravi: pa „izpod Nanosa“ se nihče za nje ne  
oglasil. Naj le nekoliko pomislili, pa se bode  
gotovo spomnil, da se je uže kdo „izpod Na-  
nosa“ za omenjene štipendije oglašil. Pa če bi  
se ne bil tudi nihče še od tukaj oglašil, ne bi  
bila to moja krivda in tudi družih Podnanos-  
cev ne, kajti za poslati treba je imeti. To  
naj bi g. vodja očital kakošnemu drugemu  
kraju, kateri bi imel s podukom „umnega vin-  
stva“, katera je prva naloga slapške šole, več  
koristi, kakor pa mi, kateri smo le poljedelci.

**Iz Kobarida 24. okt.** [Izv. dop.] Če  
rečem, da so se Kobaridci „besede“ od dné  
3. oktobra veselili, bolj kot vsake druge, prav  
nič ne lažem, ker so imeli tudi uzrok biti je  
veseli. Saj so njih lastni sinovi in hčere igrali  
na odru, in to je vendar čast našim vrlim Ko-  
baridcem. Obe igri vršili sta se v občo zado-  
voljnost. Ko bi pa nekateri diletantje osčbito  
v igri „Krojač Fips“ bolj počasno govorili in  
pazili, kedaj jeden konča, bila bi ta igra na-  
pravila toliko bolji utis na poslušalce. Sicer  
pa moram sploh vse pohvaliti, kar pa tudi

pošteno zaslužijo. — O petji pa še nečem govoriti; naši pevci so vedno tisti. Vsakemu, kdor je imel priliko jedenkrat slišati jih, ostanejo gotovo v dobrem spominu.

Po besedi bil je ples. Udeležilo se je tudi tega, kakor besede, obilo domačih oseb. Bili smo domačin pri domačinu in radovali se po domače brez poklonov.

Hodili smo tako po dvorani, kakor bilo nam je ljubo in isto tako šetali se brez strahu, da bi nas merili hudobni pogledi od nog do glave, ter črtili nas in našo nošo. Peli smo tudi tako prosto in brez vse bojazni, vedoč, da nihče ne pazi, kako odpiramo usta in se nam zaradi tega ne posmehuje s svojim drugom za našim hrbtom ali pa celo na obraz, kar se je žalibog zgodilo večkrat [pri pevskih vajah v čitalnici.

**Z Dunaja 16. oktobra.** [Izv. dop.] (O „parteitagu“. — Dijaški nemir.) Za ustavaški „parteitag“, ki ima, predno se skliče državni zbor, na Dunaji biti, se od ustavovernih kolovodij silno bobna. Ustavaško-judovski listi imajo o tej zadevi vsak dan kaj novega povedati. S krikom se ve da hote kolikor mogoče agitirati za udeležitev. Boje se namreč, da bi se ustavaki s tem „parteitagom“ ne blamirali. Na Dunaji je se ve da dosti judov, ki lahko služijo za stafazo, a od drugod bili bi se ve da mogočni stari kričači ustavoverne stranke in nekaj tacih, ki si radi Dunaj pogledajo radi njega znamenitosti, a ki jim ustavoverstvo nij tako pri srci. Ustavaškim tožbam, da je v nevarnosti nemštvo, mej Nemci samimi, ki so količkaj razumni, nij nobene vere. Zato se pa aranžeri „parteitaga“ bojé, da ne bi mej njimi ustala opozicija, zato hočejo le take skupaj spraviti, ki imajo malo možjan, ki némajo lastnih mislij, in tacih, ki so zastareli sovražniki pravice, ravnopravnosti in avstrijske državne moči.

Ustavoverci se pa tudi Taaffeja bojé; zato so si izmislili, da mora „parteitag“ predsedovati znani tevtonec Schmerling, predsednik najvišjega sodišča. Tako hote slučajnemu razpustu „parteitaga“ v okom priti, ker menijo, da bode Schmerlingovo ime sedanjemu ministerstvu toliko imponovalo, da bodo smeli najhujše na sedanje ministerstvo zabavljati. — Se ve da se mora še vprašati, je-li se bode Schmerling dal rabiti za označen posel ali ne. Kolikor Schmerlinga poznamo, ne bode si dal izviti te „časti“. Ustavaki tudi na to delujejo, da spravijo mej svoje poslušalce kolikor mogoče udov gospodske zbornice, dalje velikoposestnikov, sploh udeležencev iz vseh stanov.

Judovsko-nemški študentje se tudi zelo brigajo za ta „parteitag“. Vseulišnega rektorja hoté prositi za dovoljenje, da se smejo udeležiti te nemške demonstracije proti ministerstvu. Rektor pa jim tega veselja najbrž ne bode storil, tem več jim bode prošnjo odbil. Sploh se je letos nadejati več dijaških kravalov; najprvi se je vršil na tehniki pri inauguraciji novega rektorja prof. Ferstla. Navzočen je bil tudi naučni minister Conrad in baš radi tega so baje študentje demonstrirali — tako pravijo dunajski listi. To pa nij resnično. Demonstracija je veljala odstopivšemu rektorju Kornbuberju zaradi lanskega vedenja pri Pierrovej aféri, ki je na prav čuden način se bil obnašal proti svojem slušateljem. Študentje so se ga hoteli znebiti ter začeli proti njemu agitirati in demonstrirati. Ker kraval nij imel vspeha, začeli so letos radi istega Pierra nemir.

**Iz Zagreba 16. okt.** [Izv. dop.] Tožite se, da v Ljubljani nij varen imetek pred lopovi; v Zagrebu nij boljše čisto nič, če nij še slabše, čeravno ima Zagreb trikrat več gradskih stražarjev na razpolaganje nego Ljubljana.

Tri noči zaporedoma so imeli opraviti tatje, najprej pri trgovcu Splaitu v Illici, zatim v novejši sodbeni zgradi na Zrinskem trgu, a sinoči so natovorili Wertheimovo kaso na sredi Jelačičevega trga v trgovini s steklom Gamilšak & Dinghofer, katere je poslovodja Anton Gnezda, ter so jo odnesli na travnik kraj gradskih mesnic, kjer so jo s krampom razbili. Našli in vzeli so 1000 gld. in nekaj privatnih pisem Antona Gnezde. Kaj dela naša policija, sam Bog ne ve! Gradski kapitan je razpisal nagrado 100 gold. tistemu, ki more naznaniti take podatke, da se bodo dobili tatovje, ki so okradli firmo „Gamilšak in Dinghofer“.

### Domače stvari.

— (Kranjski deželni predsednik g. Winkler in nemške novine.) Nekaj dnij je imel tudi kranjske vlade načelnik gospod Winkler mir v nemških žurnalih. Zadnji njegov pot v Idrijo (katerega je po nemških novinah, to se ve da, tudi dr. Vošnjak „aranžiral“, dasiravno je bil ves ta čas v svojem vinogradu na Štajerskem) vzburl je spet ljubljanske nemške žurnaliste. S pomočjo jednega zvestega zaveznika pri deželni vladi, ki najbrž včasih s predsednikom „v jedno skledo pomaka“, iznašli so nekov „erlass“ absolutističnega ministerstva iz leta 1852, ki prepoveduje tako velike ovacije delati višjim uradnikom, kakor pripadajo le cesarju. Ta „erlass“ iz dobe absolutizma citirajo naši nemški liberalci v vseh svojih novinah. — Zares smešno je uže, kako jih peče, če W. stopinjo kam stori. Karakteristično je, kako tem liberalcem in ustava kom imponira, kadar je treba, tudi naredba Bachova. Skoro se bodo sklicavali tudi na konkordat, z isto pravico in doslednostjo. Sicer bi jim pa mi rekli denes: nikar se ne pregrejte v jezi zarad demonstracij, katere je naš narod delal zastopniku zdanje vlade, od katere je pravičnosti pričakoval in upal. Skoré bode zginito pričakovanje in upanje in ž njim tudi demonstracij več ne bo, namreč, če ne bo skoro kaj dejanj od vlade.

— (K izpitom učiteljskim), ki se tukaj te dni vršé, oglasilo se je 39 kandidatov.

— (Javna tombola v Ljubljani.) Javna tombola se je v nedeljo v Ljubljani vršila pri najlepšem jesenskem vremenu. Vojaška godba c. kr. pešpolka veliki knez Mihael je svirala od polu dveh do 3. na Kongresnem trgu. Tombola, godba in lepo vreme privabili so silno mnogo ljudstva, igrajočega in še več gledujočega, okolo 6000 ljudij. Kongresni trg je bil natlačeno poln od gledališča do Kogelnove hiše. Pričetek tombole je bil po ¼ na 4, in konec ob 5. uri. Prodalo se je 9572 kartel, skupilo torej 1914 gld. 40 kr. — Po odbitih troških utegne ostati delavskemu podpornemu društvu in požarneji brambi nad 1000 gold. gotovo izdatna podpora. Do prvih dobitkov, terne, so bile vlečene šte. 40, 29, 90, 55. Terne dobili so: Paušek, dr. Hauser, Medic Franc. Do kvaterne so prišle še šte. 4, 57, 14, in kvaterne so: Ign. Hutte, Anton Lovelo, gdč. Černi, gdč. Grilec. Kvinterne so potem bile šte. 63, 39, 37, 30, 3, 13, 27, 68, 53, 38, in kvinterne so dobili: gdč. Wurner, gdč. Ločnik, g. Umberger. Do tombole bilo je potem vlečenih še 39 števil: 10, 77, 72, 28, 71, 88, 42, 43, 70, 81, 26, 84, 49, 66, 85, 6,

31, 61, 33, 50, 58, 2, 21, 79, 46, 51, 35, 47, 82, 87, 5, 22, 18, 20, 48, 12, 34, 59, in zadnja 41. Prvo tombolo za 100 gld. je zadela gsp. Fihtel, a drugo za 50 gld. zadeli so 3 gospodje: Scalzoni, Hojevac in Snobj, ter so dobitok delili po 16 gld. — kar pa je več naneslo darovali so fantičku, ki je zanje srečno vlekel. Tombola se je končala v polnem redu. Promet — brez agitacije — je dokaz, da je ljudstvu taka igra, dobremu namenu namenjena, priljubljena postala.

— („Liedertaflerji“ in tiskarsko društvo ljubljansko.) Piše se nam: Nij še pozabljen Medvodski izlet „Liedertaflerjev“, nij pozabljena marljivost njih, s katero so se trudili ogrditi slovensko prebivalstvo, — pa uže prihaja to zloglasno „Liedertaflerstvo“ z necim moledovanjem k tukajšnjemu tiskarskemu društvu, ki je v večini narodno. „Liedertaflerji“ so namreč doslej imeli svojo sobo v Gujzdovej hiši, ter so zanjo plačevali mesečno 14 gld. Ali so jih zdaj tam postavili na ulico, ali pa ne zmorejo več one mesečne svote, — prosili so „Liedertaflerji“ odbor društva tiskarjev, naj jim društvo prepusti društveno sobo za pevske vaje. „Liedertaflerji“ so računali: prvič bi jim trebalo plačati za sobo samo kake 4 gld., ostalo bi jim mesečno še 10 gld. drugič pa bi potegnili „Liedertaflerji“ za soboj pevce tiskarje in tiskarske učence, da bi se pri njih „učili“. Odbor tiskarskega društva, ki se je doslej precej taktno vedel o raznih prilikah, pa je — res dovolil „Liedertaflerjem“, seveda le z večino jednega glasu, porabo društvene sobe, kljubu temu, da je vedel, da ravna zoper voljo ter mišljenje večine društvenih članov. Zato je vložila ta večina protest pri odboru zoper njegov sklep glede „Liedertaflerjev“, kateri so se tedaj malo prezigodaj veselili svojega uspeha.

— (G. A. Foerster) nas prosi, da to razglasimo: Na željo, uže mnogokrat izrečeno, hoče tiskar g. Milic v Ljubljani izdati orglarjem in cerkvene glasbe voditeljem zelo potrebno knjigo: „Nauk o harmoniji in generalbasu, o modulaciji, kontrapunktu, imitaciji, kanonu in fugi,“ sestavil Ant. Foerster. Da bi cena knjigi ne prišla previsoko, prosi se uljudno, naj se č. g. naročevalci blagovole po dopisnicah oglašati pri g. R. Milici, tiskarju v Ljubljani, ker le takó je moči proračuniti število iztisov in ceno omenjene knjigi.

— (Goriška čitalnica) bode imela dne 23. oktobra ob 6. uri zvečer občni zbor.

— („Slovensko literarno društvo na Dunaji“) ima svoje prvo zborovanje v sredo 20. dan oktobra zvečer o ½8 ur v gostilni „Kaisers Gasth. zur hl. Dreifaltigkeit“ (III. Ungargasse) po sledečem redu: 1. Prebere se zapisnik o zadnji seji. 2. Poročilo podpredsednikovo. 3. „Moja Mira“ — bere Josephus. 4. Eventualia.

— (Okráden kaplan.) Od sv. Martina pri Slovenskem Gradcu se nam poroča, da so v noči od dne 11. na 12. oktobra tatje udrli pri oknu v sobe tamošnjega kaplana g. Ivana Govediča, ravno odpotovavšega, ter mu pokradli vso obleko, obuvalo, perilo in mnogo drugih podrobnostij. Škoda se je cenila okolo 400 gold. Kljubu neprestanemu iskanju po noči in po dnevi se c. kr. žandarmeriji do sedaj še nij posrečilo priti grabežem na sled.

### Loterijske srečke.

V Trstu 16. oktobra: 59. 71. 75. 19. 87.  
V Lincu 16. oktobra: 40. 38. 5. 2. 27.

# Dva mlina,

vsak s tremi tečajji, z gospodarskimi poslopji, njivami, travniki in hosto, sta iz proste roke na prodaj.  
Eeden za 2000 gold., drugi za 1800 gold. Tretji del kupa se ima plačati pri naredbi kupnega pisma, drugi dve tretjini pa v več letih.

Svojim prijateljem in znancem naznamo potrtem srcem, da je Vsemogočnemu dopalo po teškej bolezni in previdnega se sv. zakramenti za umirajoče k sebi odpovzati v 49. letu njegove dōbe gospoda

**Ivana Buschek-a,**  
grof Auerspergovega nadgozdarja  
v Želimljah.

Sv. maše zadušnice se bodo brale dne 20. t. m. v farnej cerkvi v Želimljah.  
V Želimljah, dne 13. oktobra 1880.

Antonija Buschek roj. Stuehly, soproga. Adel. pl. Kopal roj. Buschek, Magdalena Zezula roj. Buschek, sestri. Josip Buschek, brat. Marija Stuehly, Julija Mayer, Marija Stuehly, roj. Czarda, Marija Buschek roj. Zirnfuss, svakinje. Edvard Stuehly, Leopold Stuehly, Karel pl. Kopal, Ivan Zezula, Julij Mayer, (500) svaki.

Kdor želi kupiti enega ali oba omenjenih mlinov, naj se ustmeno ali pisмено obrne do Krškega županstva, od katerega dobi natančnejši odgovor, če pismu eno marko za 5 kr. priloži. (531-1)

**Županstvo Krško,**  
dne 17. oktobra 1880.

Denes vtorek dne 19. oktobra  
drugo in zadnje

## Kremsbserovo jahanje na stavo

na živinskem trgu.  
s popolno novim programom.  
Pričetek ob 3 1/2 uri popoldne.  
Kasa se odpre ob 2 1/2 uri.

Zvečer ob 7. uri  
**velika predstava**



pri katerej se bode zastoj izigral  
jeden konj.

Vsak obiskovalec cirkusa dobi poleg  
vstopnic jeden los zastoj.

Natančneje povedo plakati in raz-  
naševalni programi.

**A. Kremsbser,**  
vodja.

(532)

**Temeljita pomoč**  
vsem, ki so v želodci in trebuhu bolni.

### Ohranjenje zdravja

naslanja se večjim delom na čiščenje in snazenje sokrovce in krvi in na pospeševanje dobrega prebavljenja. Najbolje to sredstvo je

dr. Roza

## življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rozov odgovarja popolnem vsem tem zahte vam; isti oživi vse prebavanje, nareja zdravo in čisto kri, in truplo dobi svojo prejšnjo moč in zdravje zopet. Odpravlja vse teško prebavanje, osobito gnjus do jedi, kisló riganje, napetost, bljevanje, kri v želodci, zaslinjenost, zlato žilo, preobteženje želodca z jedili itd., je gotovo in dokazano domače sredstvo, ki se je v kratkem zaradi svojega izvrstnega uplivanja obče razširilo.

**I velika sklenica 1 gld., pol sklenice 50 kr.**

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svote.

Vaše blagorodje!

10 let sem bolehal za boleznijo v želodci, ki mi je prouzročila zlatenico. Zdravniki so dejali, da sem bolan na vranici, a pomagali mi niso. Nijsem mogel ni spati ni jesti, s kratka, jako sem bil slab. A nasvetovani življenski balzam dr. Roze mi je odstranil vso bolezen; zdaj sem zopet zdrav in močan kot mladenič.  
Sukorad. (Mlada Boslava.)

F. Šembera.

### Svarjenje!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. t. gg. naročnike, naj povsodi izrečno **dr. Rozov življenski balzam** iz lekarne B. Fragnerja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno **dr. Rozovega življenskega balzama**.

Pravi

## dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca **B. Fragnerja**, lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Eeke der Spornergasse Nr. 205-3.

V Ljubljani: **Vilj. Mayr**, lekar; **G. Piccoli**, lekar; **Jos. Svoboda**, lekar. — V Novem mestu: **Dom. Rizzoli**, lekar. — V Kameniku: **Jos. Močnik**, lekar.

**Vse lekarne in večje trgovine z materijalnim blagom v Avstro-Ogerskej imajo zalogo tega življenskega balzama.**

Isto tam:

### Praško vseobčno domače mazilo,

gotovo in izkušeno zdravilo zoper prisad, rane in ulesa.

Dobro rabi zoper prisad, ustavljanje mleka in če postajejo ženske prsi trde, kadar se otrok odstavi; zoper abscese, krvava ulesa, gnojne mozoljčke, črnosti tur; zoper zanohtnico ali takozvanega črva na prstih; zoper obustavljanje, oteklino, bezgavke, izrastke, morsko kost; zoper oteklino po prehlajenji in po putiki; zoper ponavljajoč se prisad v udih na nogi, v kolenih, rokah in lediji, če se noge poté in zoper kurja oesa; če roke pokajo in zoper kitam podobne razpokline; zoper oteklino, kadar je koga pičil mrées; zoper stare rane in take, ki se gnojé; zoper raka, ranjene noge, vnetje kože na kosteh itd.

Vsak prisad, oteklina, ukošćenje, napihnenje se kmalu ozdravi; kjer se je pa pričelo uže gnojiti, ule izsesa v kratkem in brez bolečin ozdravi.

**V skatlicah po 25 in 35 kr.**

### Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih posk sih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. av. velj. (361-7)

Izdatelj in urednik Makso Armič.

## Nij sleparstvo!

Iz c. k. zastavnice dunajske

rešene



## žepne ure

izjemno v ceno, namreč  
70 odstotkov pod kupno ceno.

Razne komisijske zaloge ur, od največjih švajcarskih tovarov, se je v c. k. zastavnici zastavilo, a ne rešilo, tedaj so zapadle po javnej dražbi prišle po neverjetno nizkej ceni nam v last.

**Mi moremo tedaj ure od zlata, srebra in niklja, najboljši švajcarski izdelek, vse s 5 letnim poročtvom, samo da dobimo svoj denar, prodajati jih 70 odstotkov pod fabriško ceno, ure so skoraj**

**zastonj.**  
Vsak človek, naj si je bogat ali ubog, potrebuje vendar uro, ki je čisto najzvestejša prijateljica in spremljevalka skozi celo življenje; tako priliko, prijetno in nigrdar vračajočo se, ima zdaj vsaudo, da si more preskrbeti skoraj zastonj solidno, fino, garantirano in na minute regulirano uro, ker je naše fabriško osebje vse ure še je edenkrat reguliralo. Vsaka ura ima švajcarsko fabriško znamenje.

**Poročstvo je tako zagotovljeno, da se s tem javno zavežemo, vsakemu naročniku takoj brez ugovora novce povrnti.**

Kdor hoče izvrstno, neverjetno ceno, na 5 let zajamčeno, dobro idočo uro skoraj zastonj imeti, naj si je takoj naroči, ker more vsaudo umeti, da ure nečuvno hitro kupujejo.

### Zapisnik žepnih ur.

1 ura na valjar od teškega srebrnega niklja, fino na trenotek regulirana, gravirana in gviširana, s 8 rubinov, s ploščatim steklom, emailirano urno ploščo in posebnim krovom zoper prah, in fina zlata facon-urna verižica, ki je stala preje gld. 12, valja zdaj samo gld. 5.50. —

1 žepna ura na sidro, od teškega srebrnega niklja, fino na trenotek regulirana, gravirana, gviširana, s 15 rubinov, s ploščatim steklom, emailirano urno ploščo in kazalom za sekunde, s fino urno facon-verižico od talni-zlata, preje gld. 20, zdaj samo gld. 7.50. Jedna najboljših ur. —

1 remontoir ura, iz najfinejšega double-zlata, brez ključka za navijati na kozici, pod poročtvom ohrani si zmirom zlato barvo, izvrstno na minute regulirana, s dvojnimi krovom, dekorovana email urno ploščo in privilegirano delo, obdarovana izvrstna ura s verižico od talni-zlata, preje gld. 24, zdaj samo gld. 10.50. — Teh ur je malo.

1 srebrna remontoir ura, od pravega 13 lotnega srebra, potrjena od c. k. kovnega urada, navija se na kozici brez ključka, s nasprotnim zoporum in kazalno pripravo, fino s privilegijem, na minuto repasirana, s ploščatim steklom, email urno ploščo in kolosici od kunde, v notranjem s kristalnim krovom in kolosici od niklja, za vsaude transparentna, najboljša, najcenejša in najelegantnejša ura sveta, preje gld. 30, zdaj samo gld. 14. —

1 srebrna ura na sidro, od pravega 13 lotnega teškega srebra, potrjenega od c. k. kovnega urada, s 15 rubinov, na sekundo repasirana, s ploščatim steklom, email urno ploščo in kazalom za sekunde, pozlačena elektro-galvaniškim potom, tako, da bi je ne mogel noben zlatar sveta od prave zlato in za drag donar kupljene razločiti; preje nepozlačena gld. 24, zdaj pozlačena samo gld. 12.50. —

1 srebrna ura na valjar, od pravega 13 lotnega srebra, potrjenega od c. k. kovnega urada, s 8 rubinov, na minuto repasirana, pozlačena elektro-galvaniškim potom, tako, da se je od prave zlato ne more razločiti; preje gld. 15, zdaj samo gld. 9.50. —

1 ura za gospé, od pravega 14 karat. zlata, potrjenega od c. k. kovnega urada, vrlo fina, elegantna ura s najfinejšo benetsansko facon-verižico za okolo vratu v finem baržunastem etulji; preje gld. 30, zdaj samo gld. 19.50. Tacega še nij bilo. —

1 fina zlata remontoir ura, 13 karat., po gld. 40, 60, najfinejše savonette-ure, preje po gld. 100.

Nastov:

## Uhren-Ausverkauf

von A. Fraiss,

Rothenthurmstrasse 9, parterre,  
gegenüber dem erzbischöflichen Palais,  
WIEN. (462-3)

Dunajska borza 18. oktobra.

	kr.
Enotni drž. dolg v bankovcih	71 gld. 10
Enotni drž. dolg v srebru	72 " 50
Zlata renta	86 " 45
1860 drž. posejilo	129 " "
Akcije narodne banke	815 " 25
Kredite akcije	274 " 85
London	117 " 38 1/2
Napol.	9 " 63
C. k. cekimi	5 " 15
Državne marke	58 " "

### Tujci.

17. oktobra:

Pri Slonu: Fidler, Teodorovič iz Ljubljane. — Kadars iz Grada. Zencovcih iz Trsta. Abeles, Lobenwein, pl. Förster iz Dunaja. Pr. Malicel: Weinreiner, Stern, Eichelter Essinger iz Dunaja. Pri avstrijskem cesarji: Pichler iz Kočevja. — Snaj iz Zagreba. — Derc iz Šurja

### Najboljše in najuplívnejše Norveško

## pomuhljevo olje iz kitovih jeter

zoper škroflje, krvico, pljučnico, kašelj itd. itd.,  
v sklenicah à 60 kr..

### združeno z železnim jodirom

posebno dobro za one, ki imajo premalo krvi ali ki si imajo kri čistiti

v sklenicah à 1 gld.

prodaje

**G. PICCOLI,**

lekar „k angelu“,

(490-2)

na dunajskej cesti v Ljubljani.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.